

Komenti i ajetit “I Cili e bëri të mirë çdo gjë”

Islamqa.info

Çfarë do të thotë ky ajet? Çfarë do të thotë *Ahsene* / “të mirë”? A do të thotë kjo se Allahu ﷻ e bëri të mirë apo të përsosur çdo krijesë? Nëse çdo krijesë e Allahut është e përsosur, atëherë çfarë të themi për krijesat njerëzore që kanë të meta? Veç kësaj, nëse krijimi është i përsosur, kjo nënkupton se s’mund të bëhet më i mirë, ndërsa dimë se Allahu është i plotfuqishëm dhe mund ta bëjë vazhdimisht më të mirë krijimin, nëse Ai do. Nëse të gjitha krijesat janë të mira, atëherë çfarë të themi për veprat e këqija të njerëzve (që po ashtu janë krijuar nga Allahu)?

Lavdi Allahut!

Allahu ﷻ thotë:

“Ai e di tërë atë që nuk shihet dhe tërë atë që shihet. Ky është i Plotpushtetshmi, më i Mëshirshmi, i Cili e bëri të mirë çdo gjë që krijoi dhe krijimin e njeriut e nisi nga balta.” (es-Sexhde, 6-7)

Ajo çfarë mendohet me bërjen të mirë të çdo gjëje, është bërja e saj si duhet; dhe kjo nuk ka të bëjë me bukurinë e formës. Ky ajet është si ajeti ku Allahu ﷻ thotë:

“Punim i Allahut, i cili përsosi të gjitha gjërat.” (en-Neml, 88)

Disa dijetarë janë të mendimit se të bërit të mirë të çdo gjëje në këtë univers nënkupton bukurinë e formës, prandaj dhe ky ajet ka të bëjë veçanërisht me gjërat që Ai ﷻ i bëri të bukura.

El-Kurtubi tha:

“‘I Cili e bëri të mirë çdo gjë’ do të thotë se Ai e bëri saktë dhe si duhet, duke e bërë të përshtatshme për qëllimin për të cilin e krijoi.

Ibn ebi Nexhahid përcolli se Muxhahidi tha: ‘I Cili e bëri të mirë çdo gjë’ do të thotë se Ai e punoi me saktësi. Kjo është si ajeti ku Allahu ﷻ thotë:

‘Zoti ynë është Ai, që çdo gjëje i tha formën, pastaj e udhëzoi si duhet.’ (Ta-He, 50)

Domethënë, Ai nuk krijoi njeriun në formë kafshe dhe as nuk krijoi kafshët në formë njeriu.

Është thënë se kjo thënie është e përgjithshme në formulim, por ka kuptim të veçantë. Ajo çfarë mendohet me të është se Ai e bëri të mirë çdo gjë që krijoi.” (*Tefsir el-Kurtubi*, 15/90)

Ajeti i cituar në pyetjen më lart, është si ajeti ku Allahu ﷻ thotë:

“... dhe (Allahu) ju dha formë dhe e bëri të mirë formën (dukjen) tuaj.” (Gaafir, 64)

Lidhur me këtë ajet, ka dy mendime në mesin e komentuesve të Kuranit. En-Nesefi tha në *Tefsirin* e vet (3/436):

“... dhe (Allahu) ju dha formë dhe e bëri të mirë formën (dukjen) tuaj’ do të thotë se Ai ju bëri më të bukurit në dukje ndër kafshët, bazuar në faktin se njeriu nuk dëshiron të duket si ndonjë krijesë tjetër. Pjesë e dukjes së tij të mirë është se u krijua të qëndrojë drejt, jo me fytyrë teposhtë (si kafshët). Kushdo që konsiderohet i shëmtuar, i deformuar a me dukje të keqe, nuk është ashtu realisht. Bukuria ka shkallë, kështu që, ai i cili konsiderohet i shëmtuar, është më pak i bukur sesa dikush që ka një shkallë më të lartë të bukurisë. Pra, ndonëse nuk konsiderohet të jetë i bukur, ai prapëseprapë mbetet brenda shtrirjes së bukurisë. Njerëzit e mençur kanë thënë se dy gjëra nuk kanë kufi: bukuria dhe elokuenca.” (*et-Tefsir et-Raazi* 15/365; *Tefsir en-Nisabûri* 7/196)

Nisur nga kjo, ajo çfarë mendohet me fjalët “I Cili e bëri të mirë çdo gjë” është: Ai e bëri të përsosur, të saktë. Kjo nuk bien desh me faktin se disa krijesa janë të shëmtuara apo të deformuara.

Kuptimi i kësaj mund të jetë edhe bukuria e formës së jashtme. Kjo nuk kundërshton faktin se ka disa krijesa të shtrembëruara apo të shëmtuara, meqë ato mbeten brenda shtrirjes së asaj që është bërë mirë. Dhe të bërit të mirë të një gjëje ka shkallë të ndryshme. Disa krijesa janë më të bukura se disa të tjera që kanë më pak bukuri, por bukuria e atyre që janë më pak të bukura nuk vërehet, meqë krahasohet me diçka më të bukur. Po u krahasua me diçka që është më pak e bukur, bukuria e saj vihet në pah.

Së dyti, për sa i përket idesë se dukja e cilësdo krijese mund të jetë më e mirë nga sa është tash, atëherë, po, Allahu ﷻ ka aftësi për çdo gjë. Ai krijoi engjëjt në formën më të bukur, por ne s’mund të themi: Përse Allahu nuk bëri të gjitha krijesat në formën e engjëjve? Sepse kjo bie në kundërshtim me urtësinë e Allahut ﷻ. Allahu ﷻ krijoi çdo lloj krijese për një arsye të veçantë dhe për të përmbushur një qëllim të caktuar sipas vullnetit të Tij. Prandaj, Ai krijoi çdo krijesë në formën që do të përmbushte atë urtësi dhe e krijoi si duhet duke e bërë të mirë. Nisur nga kjo, asnjë krijesë s’ka si të jetë krijuar më mirë a më bukur nga sa është.

Madje dhe sëmundjet, katastrofat dhe e keqja që njerëzit apo krijesat e tjera bëjnë – të gjitha Allahu ﷻ i krijoi dhe i bëri të sakta.

Allahu ﷻ krijoi sëmundjen me qëllim që ta sprovonë personin e sëmurë nëse ai do të durojë dhe do ta pranojë caktimin e Tij. Po ashtu Ai ﷻ krijoi sëmundjen për ta sprovuar të shëndoshin nëse ai do të falënderojë për mirësinë e shëndetit që i është dhënë. Allahu ﷻ thotë:

“Dhe Ne i bëmë sprovë disa prej jush për të tjerët. A nuk do të bëni durim? Zoti yt sheh çdo gjë.” (el-Furkan, 20)

Kështu, Ai sprovon të pasurin nëpërmjet të varfrit dhe të varfrin nëpërmjet të pasurit; Ai sprovon të dobëtin nëpërmjet të fortit dhe të fortin nëpërmjet të dobëtit; Ai sprovon udhëheqësit nëpërmjet ndjekësve dhe sprovon ndjekësit nëpërmjet udhëheqësve; Ai sprovon një burrë nëpërmjet bashkëshortes së tij dhe sprovon bashkëshorten e tij nëpërmjet tij; Ai sprovon meshkujt nëpërmjet femrave dhe sprovon femrat nëpërmjet meshkujve; Ai sprovon besimtarët nëpërmjet mosbesimtarëve dhe sprovon mosbesimtarët nëpërmjet besimtarëve.” (Ighaathet el-Lehfaan 2/161)

Es-Sa'di tha në komentin e këtij ajeti:

“Faraoni tha: ‘Kush, atëherë, është Zoti i ju dyve?’ Musa tha: ‘Zoti ynë është Ai, që i dha formën çdo gjëje, pastaj e udhëzoi si duhet.’ (Ta-He, 49-50)

Domethënë, Zoti ynë është Ai, që krijoi çdo gjë dhe i dha formën që i përshtatet. Kjo tregon artin e Tij të përsosur në krijim, siç është përmasa e trupit të një gjëje – e madhe, e vogël, apo mesatare – dhe të gjitha veçoritë e tjera të saj.

Pastaj Ai udhëzoi çdo krijesë për qëllimin për të cilin e krijoi. Ky udhëzim mund të shihet në përgjithësi të të gjitha gjërat e krijuara, prandaj ti sheh secilën krijesë të përpiket në qëllimin për të cilin u krijua duke u munduar të arrijë dobitë dhe të largojë dëmet, aq sa Allahu ﷻ edhe kafshëve u dha inteligjencë të mjaftueshme për ta arritur këtë. Kjo është si ajeti ku Allahu ﷻ thotë:

‘I Cili e bëri të mirë çdo gjë’ (es-Sexhde, 7)

Pra, Ai që krijoi të gjitha gjërat dhe i krijoi mirë në mënyrë që asnjëri i arsyeshëm s’do të mund të mendonte se mund të ketë diçka më të mirë për sa i përket dizajnit që kanë dhe i udhëzoi për atë që është në dobi të tyre, vërtet që është Zoti i tyre i njëmendtë. Të mohosh Atë do të thotë të mohosh më madhështoren që ekziston, madje kjo është arrogancë dhe një gënjeshtër e kulluar.” (Tefsir es-Sa’di, f.507)

Shejhul-Islam ibn Tejmije tha:

“Qenia e krijuar, bazuar në qëllimin për të cilin u krijua, është e mirë dhe e përshtatshme, edhe nëse ka disa anë të këqija, sepse e keqja në të është dytësore dhe e pjesshme, jo një e keqe e kulluar. Madje e keqja me të cilën synohet një qëllim i mirë, që është më i madh se e keqja, është diçka e mirë nga ana e Bërësit, më të Urtit, edhe pse është një e keqe nga ana e tij që e ekzekuton.

Për sa i përket atij që mendon se qëllimi i cili bazohet në urtësi do të mund të arrihej edhe pa të keqen që gjendet aty, ai flet kështu ngaqë nuk njeh natyrën e vërtetë të gjërave dhe as mënyrën e lidhjes mes tyre. Sepse, kur Krijuesi krijon një gjë, Ai medoemos krijon edhe të nevojshmet e saj, duke qenë se s’është e mundshme që diçka të ekzistojë apo të krijohet pa të nevojshmet e saja.” (*Mexhmu el-Fetaawa*, 8/512)

Ai po ashtu tha:

“Ndonëse Allahu ﷻ është Krijuesi i të gjitha gjërave, Ai po ashtu është Ai që krijoi të mirën dhe të keqen nga urtësia hyjnore e Tij sipas së cilës, gjithçka që Ai bën, është e mirë dhe me vend, siç thotë vetë Ai ﷻ:

‘I Cili e bëri të mirë çdo gjë dhe nisi krijimin e njeriut nga balta’ (es-Sexhde, 6-7)

‘Punim i Allahut, i cili përsosi të gjitha gjërat.’ (en-Neml, 88)

Së këndejmi, e keqja në vetvete s’mund t’i atribuohet Atij. Të keqes ose i referohemi me terma të përgjithshëm, ose ia atribuojmë shkakut të saj, ose i referohemi në pësore.” (*Minhexh es-Sunneh en-Nebewijeh* 3/142)

Allahu ﷻ e di më së miri.